

MEDIACIN

Nr 12/19 29 aug

Användandet av antiinflammatoriska geler är inte riskfritt

Sedan ett antal år har användandet av antiinflammatoriska och smärtstillande läkemedel (NSAIDs) för utvärtes bruk ökat markant i Sverige. De i Sverige godkända preparaten innehåller någon av de verksamma substanserna diklofenak (Voltaren® Gel, Eeze® kutan spray, Diklofenak gel), ibuprofen (Ipren® gel, Ibumetin® gel) eller ketoprofen (Orudis® gel, Siduro® gel), den sistnämnda är dock endast tillgänglig på recept.

På senare tid har dock dessa preparat allt mer börjat ifrågasättas, både med avseende på effekt men även mot bakgrund av de negativa miljöeffekter som tillskrivs NSAID-preparaten. En systematisk genomgång som studerat effekten hos olika topikala beredningar av NSAID-preparat har konstaterat att beredningarna förvisso har viss effekt i en klinisk studiemiljö. Dock vet vi att dessa preparat är svåra att använda korrekt, där underdosering eller felaktig appliceringsteknik riskerar att drastiskt minska den antiinflammatoriska och smärtstillande effekten hos preparaten.

MEDICINSKT MAGASIN UTGIVET AV LÄKEMEDELSKOMMITTÉN I VÄSTERBOTTEN

Utkommer varannan vecka.

Sökväg: regionvasterbotten.se Hälsa och Vård/Läkemedel/Behandlingsstöd och vårdriktlinjer/Läkemedel/För vårdpersonal/ samt **linda** /Vård/Läkemedel/

REDAKTION: Läkemedelskommitténs kansli
ANSVARIG UTGIVARE: Bo Sundqvist
REDAKTÖR: Therese Ahlepil 072-740 39 09
Nästa nummer utkommer torsdag 12 sep med
calendarieuppgifter för veckorna 38 och 39 2019

Bidrag ska vara redaktionen tillhanda senast måndag
2 sep kl 12.00 till therese.ahlepil@regionvasterbotten.se
eller fax: 090-12 04 30
Postadress: Therese Ahlepil, Läkemedelscentrum, NUS,
901 85 Umeå

Problematiska för vattenmiljön

Samtliga NSAID-preparat innebär en risk ur miljösynpunkt då de i olika grad har kunnat påvisas i utgående avloppsvatten från svenska reningsverk. Majoriteten av reningsverken har idag en mycket låg kapacitet att avskilja diklofenak som i princip passerar reningsstegen i oförändrad mängd. Ibuprofen kan i motsats renas bort i betydligt större utsträckning. I delar av Sverige återfinns diklofenak i ytvatten i halter som överskrider det gränsvärde som Havs- och vattenmyndigheten har tagit fram inom arbetet för särskilt förorenande ämnen. Utöver detta visar tillgänglig forskning att diklofenak kan ge upphov till negativa effekter hos vattenlevande organismer vid betydligt lägre halter jämfört med övriga NSAID-substanser. Sammantaget pekas därför diklofenak ut som den substans som medför klart störst miljörisk.

Det som är gemensamt för samtliga geler är att de innehåller en relativt hög koncentration verksamt substans, och att endast en liten del av denna tas upp genom huden. Resten kommer sköljas av kroppen och vidare ut i vattnet vid exempelvis bad eller dusch.

Fototoxicitet

En annan aspekt av dessa geler, som är extra viktig under sommarhalvåret, är att topikala NSAID-

beredningar kan ge ljuskänslighetsreaktioner, s.k. fototoxiska reaktioner, om det behandlade hudområdet exponeras för UV-ljus från solljus eller solarium. Just risken för fototoxicitet var en av anledningarna till att beredningar innehållande ketoprofen blev receptbelagda, då risken för sådana reaktioner bedömdes vara större för denna substans än för de övriga. Fototoxicitetsreaktioner kan i vissa fall vara allvarliga.

Mot bakgrund av ovanstående punkter; blygsam effekt, negativ miljöpåverkan och risk för hudbiverkningar, vill vi mana till reflektion innan ovanstående geler används eller rekommenderas till patienter. Om patienten uttrycker en klar önskan om att använda en gel så rekommenderas ur miljösynpunkt en gel innehållande ibuprofen.

Artikeln lånad från Region Örebro län

*Maria Palmetun Ekbäck, M.D., Ph.D. Verksamhetschef
Läkemedelscentrum, Region Örebro län
Susanne Keiter, Ph.D. Ekotoxikologi Miljöcontroller,
Region Örebro län*

*Felix Pettersson, Leg. Apotekare Expertgrupp läkemedel
och miljö, Läkemedelscentrum, Region Örebro län*

CALENDARIUM

MEDICORUM BOTNIAE OCCIDENTALIS

Calendarium tar upp t.ex. föreläsningar, kurser, disputationer och andra evenemang av medicinskt intresse i hela Västerbotten – bidrag mottages tacksamt!
När inte annat anges är platsen NUS

Ersättning till silvernitrattstickor

Silvernitrattstickor från Grafco finns inte längre att tillgå. Som möjliga alternativ finns ett licenspreparat, Avoca caustic applicator 75 %, eller en medicinteknisk produkt, Silverin 50 %.

Sedan en tid finns inte den medicintekniska produkten Silvernitrattstickor från Grafco [1,2] som innehåller 75 % silvernitratt och 25 % kaliumnitrat att beställa. Silvernitrattstickor används bland annat vid behandling av navelgranulom på spädbarn.

Ett alternativ kan vara den medicintekniska produkten Silverin sticks 50 % från Rösch & Handel [3,4] som innehåller 50 % silvernitratt och 50 % kaliumnitrat. De kan beställas från Apoex Stockholm, varunummer A13220 (100 stycken, 115 mm) eller A13221 (100 stycken, 200 mm), ledtid 2 dagar, cirkapris 1 270 kr.

En medicinteknisk produkt som CE-märkts enligt gällande krav får säljas i hela EU/EES. Det är tillverkaren som är ansvarig för att en medicinteknisk produkt uppfyller kraven. Användning av medicintekniska produkter inom vården hamnar under Socialstyrelsens föreskrifter SOSFS 2008:1.

Ett annat alternativ är ett licensläkemedel, Avoca caustic applicator 75 % [5].

Uppgifter för licensansökan

Preparatets namn: Avoca caustic applicator

Läkemedelsform: 100 stickor

Läkemedelsstyrka: 75 % silvernitratt, 25 % kaliumnitrat

Tillståndsinnehavare: Bray Group Limited, Storbritannien

Ledtid 1–2 dagar, cirkapris 700 kr, varunummer 827408.

Publicerad på Janusinfo 190625 av Elin Jerremalm

Vecka 36

Fredagen 6 sept 09:00-11:00

Kronisk bäckeninflammation och epitelial ovarialcancer.

Mittseminarium, Sarah Jonsson

Konferensrummet kvinnokliniken, målpunkt QB, by 27, plan 3.

Inst. För klinisk vetenskap

Det är dags att söka bidrag från Regionens avsatta medel för producentobunden läkemedelsinformation och utbildning.

Ansökan skall vara inskickad senast 15 september 2019. Information och ansökningsförfarande finns i länken nedan.

<http://linda.vll.se/vard/lakemedel/utbildning>

Välkommen med ansökan!